

Frekhaug stål AS
Kråkeneset 5
5918 FREKHAUG

Oslo, 26.09.2016

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/292

Saksbehandler:
Katrine Hauglund

Oversendelse av tillatelse til forurensende virksomhet for Frekhaug stål AS

Miljødirektoratet har ferdigbehandlet søknaden fra Frekhaug Stål AS av 31. august 2015, og har besluttet å gi ny tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Vi viser til søknad av 31. august 2015 om videreføring av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven.

Miljødirektoratet gir med dette tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18. Miljødirektoratet har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Miljødirektoratet videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, har vi uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens pkt. 3 og følgende. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter som benytter slike stoffer som innsatsstoffer eller de dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsens pkt. 3 følgende eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Vi vil understreke at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringsøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften viser vi til www.regelhjelp.no, vi viser også til Miljødirektoratets hjemmesider på internett www.miljodirektoratet.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

1. Bakgrunn

Frekhaug Stål AS har hatt tillatelse til forurensende virksomhet fra 1983, denne ble sist endret i 2002 hvor rammer for produksjon ble økt fra 500 tonn per år til 1000 tonn per år. I henhold til forurensningsloven § 18, kan tillatelser tilbakekalles eller endres når det har gått 10 år etter at den ble gitt. Miljødirektoratet ba derfor Frekhaug Stål AS om informasjon om bedriften, slik at vi kunne oppdatere tillatelsen. Bedriften sendte oss informasjon 31. august 2015, med supplerende informasjon 25. november 2015.

2. Søknad

2.1. Om bedriften

Frekhaug Stål AS støper produkter av rustfritt og syrefast stål til bruk i blant annet fiskeri, seismikk og offshorevirksomhet. Anlegget ligger på Frekhaug i Meland kommune i Hordaland.

Bedriften opplyser i sin søknad at virksomheten er uendret sammenlignet med tillatelsen av 2002. Bedriften har 35 ansatte, og en årlig produksjon på 400 - 800 tonn. De søker om å opprettholde tillatelsen til å smelte inntil 1 000 tonn per år, som tilsvarer virksomhetens produksjonskapasitet.

Bedriftens produkter lages ved nedsmelting av metaller, blant annet rustfritt stål, FerroCrom, elektrolytisk krom, nikkel, molybden, silisium og mangan for å få ønsket legering. Nedsmeltingen skjer i tre el-fyrte induksjonsovner. Produktene støpes i sandformer, som lages ved å tilsette bindemiddel og herder til støpesand. Til skallformingsmaskinene brukes propangass. Etter støping sandblåses produktet, i tillegg til etterbehandling som sliping og rensing.

2.2. Utslipp til luft

Bedriften har ventilasjonsanlegg inne i produksjonshallen hvor prosessene foregår, og forurenset luft går gjennom posefiltere som fanger opp støv. Renset avløpsgass slippes til luft gjennom 6 piper på taket. Det er gjort målinger av utslippene i to av rørene, og resultatene viser støvkonsentrasjoner under 1 mg/Nm^3 målt som timesmiddel.

Bedriften søker om tillatelse til utslipp av inntil 15 mg/Nm^3 støv, men forventer utslipp under 5 mg/Nm^3 .

I følge bedriften kan bruk av bindemiddel ved produksjon av støpeformer, og avgassing av støpeformer ved avkjøling etter støping gi ubehagelig lukt.

2.3. Utslipp til vann

Bedriften har utslipp av ca. 500 l kjølevann i året. Det er tre kretser med kjølevann, hvorav to er lukkede systemer som går til kommunalt nett, mens én slippes til sjø. Sistnevnte brukes til avkjøling av varmebehandlingsovner og er i kontakt direkte med støpegodset. Det er gjort en analyse av dette vannet i 2015, som viser generelt lave konsentrasjoner av metaller. Bedriften vurderer dette til ikke å utgjøre noen forurensningsfare.

2.4. Støy

Støymålinger gjort i 1999 viser nivåer under grensene i tillatelsen. Det er ikke registrert naboklager.

2.5. Avfall

I tillegg til vanlig industriavfall oppstår støpesand, støv fra posefilter (ca. 8 tonn per år) og brukte posefilter som avfall fra bedriften.

Posefilter og støv leveres som ordinært avfall til forbrenning.

Støpesanden leveres som inert avfall. Sanden blir ifølge bedriften gjerne brukt som toppdekke på deponi, eller blandet med jord og solgt som plantejord, jordforbedring.

Bedriften har i e-post av 25. august 2016 sendt rapport fra analyser av støpesand og posefilter, samt utlekkingsstest av posefilter.

2.6. Kjemikalier

Bedriften bruker helse- og miljøfarlige kjemikalier som innebærer forurensningsfare ved lekkasjer. Bindemiddelet er klassifisert som etsende, og herder er klassifisert som irriterende. Bedriften opplyser at dette er vanlige kjemikalier i støperibransjen og at de vurderer substitusjon kontinuerlig.

Kjemikaliene kan ifølge bedriften utgjøre en miljøfare ved lekkasjer hvis dette lekker til sjø og grunn. Bedriften har imidlertid gjort en miljørisikoanalyse hvor faren for utslipp er vurdert som liten.

2.7. Forhåndsvarsling og høring

Søknaden er forhåndsvarslet og sendt på høring. Fylkesmannen i Hordaland og Meland kommune har sendt kommentarer til søknaden.

2.7.1. Fylkesmannen i Hordaland

Fylkesmannen informerer om at vannresipienten er del av en stor marin vannforekomst, Byfjorden, som er kategorisert med moderat økologisk tilstand og i risiko for ikke å nå målet om god økologisk tilstand uten tiltak. Imidlertid viser rapporter at området rundt bedriften har bedre kvalitet enn andre områder som har bidratt til kategoriseringen.

Det er flere drikkevannskilder i området rundt bedriften.

Naturbase viser flere arter av nasjonal forvaltningsinteresse i området, viktige naturtyper og statlig sikret friluftsområde i nærheten av utslippspunktet til luft.

Fylkesmannen har ellers ingen kommentarer til søknaden om tillatelse.

2.7.2. Meland kommune

Kommunen har ikke informasjon som tyder på at bedriftens utslipp vil medføre overskridelser av mål for luftkvalitet i området. Kommunen kjenner heller ikke til planlagte aktiviteter som kan påvirke økosystemer eller at det er andre lokale forhold som må hensyntas.

2.7.3. Kommentarer fra bedriften

Bedriften har sendt sin kommentar til høringsuttalelsen fra Fylkesmannen i Hedmark, og mener at forurensning av drikkevannskilder fra bedriftens virksomhet er lite sannsynlig ettersom bedriften ligger helt nede ved sjøen.

3. Miljødirektoratets vurdering

3.1. Industriutslippsdirektivet og beste tilgjengelige teknikker

EUs industriutslippsdirektiv (IED) trådte i kraft i 2011, og ble implementert i norsk rett ved endringer av forurensningsforskriften gjeldende fra august 2016. I henhold til IED skal tillatelsen til forurensende virksomhet være basert på beste tilgjengelige teknikker (Best Available Techniques - BAT). BAT-teknologi og BAT-tilknyttede utslippsgrenser foreligger bransjevis i et BREF-dokument, som er fundert i EUs tidligere utslippsdirektiv (IPPC-direktivet). BREF-dokumentene oppdateres løpende etter IED, og er for en rekke bransjer allerede oppdatert.

For støperier gjelder BREF for støperier og smier. Dokumentet er fra 2006 og inneholder derfor ingen bindende utslippsgrenser. Støperi-BREFen gjelder jern-støperier med produksjonskapasitet over 20 tonn per dag.

Frekhaug stål søker om en tillatelse til produksjon av 1 000 tonn per år, og er derfor under grensen for når myndighetene er bundet av bestemmelsene i BREF-dokumentet. Det kan likevel være

naturlig å stille krav i tråd med disse bestemmelsene. Bruk av beste tilgjengelig teknologi er også hjemlet i forurensningsloven § 2.

3.2. Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens kapittel 2 gir føringer for forvaltningens vurderinger av konsekvenser for naturmangfoldet i sine vedtak. I henhold til § 7 skal prinsippene §§ 8 - 12 vurderes i alle beslutninger som berører naturmangfoldet.

I følge registreringer i naturbase finnes det blant annet *Mya arenaria*, makrell, havelle, svartbak, ærfugl, vandrefalk, stær, fiskemåke, hettemåke, *Leptosynapta decaria* i havområdene rundt bedriften. Dette er arter av særlig stor forvaltningsmessig interesse. Av disse har flere arter status som "nær truet" eller "sårbar". Det er også registrert viktige naturtyper og statlig sikret friluftsområde.

Bedriften har svært små utslipp ved normal drift, og disse er knyttet til lave utslipp av støv og noe metaller til vann. Bedriftens kjemikalier kan bidra til forurensning ved uhell, men ifølge bedriftens risikovurdering er dette lite sannsynlig. Krav til beredskap mot akutt forurensning vil også redusere denne sannsynligheten. Av metallene som slippes til vann via bedriftens kjølevann, er det målt konsentrasjoner av en rekke metaller, men dette er svært små mengder, som vil fortynnes til bakgrunnsverdier i det utslippet tilføres resipienten. Det er derfor ikke sannsynlig at bedriftens utslipp vil ha effekt på naturmangfoldet på stedet.

Miljødirektoratet anser kunnskapsgrunnlaget til å være tilstrekkelig jf. naturmangfoldloven § 8. Ettersom tiltaket ikke påvirker naturmangfoldet i nevneverdig grad, er det ikke gjort vurderinger av §§ 9 - 12.

3.3. Vannforskriften

Vannforskriften er gjennomføring av EUs vanddirektiv i norsk rett, og skal sikre helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Miljømålet i § 4 sier at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse og forbedres med mål om å ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Utslipp som bidrar til forringelse av vannforekomsten er i utgangspunktet ikke tillatt.

Frekhaug stål har utslipp i nordre ende av Byfjorden, som omfatter hele fjordområdet på innsiden av Askøy, inkludert Bergen. Vannforekomsten har antatt "moderat" økologisk tilstand, og "ikke god" kjemisk tilstand. Av stoffene som bidrar til dårlig økologisk tilstand er en rekke organiske stoffer, PCB og kobber. Av stoffene som bidrar til dårlig kjemisk tilstand er prioriterte organiske miljøgifter, antracen og naftalen, samt bly og kvikksølv.

Bedriften har ikke utslipp av disse stoffene i nevneverdig grad. Bedriftens utslipp av bly er under miljøkvalitetsstandarden i vannforskriften, og det er ikke detektert kvikksølv i utslippet. Miljødirektoratet mener derfor bestemmelsene i vannforskriften ikke kommer i veien for at bedriften kan tillates fortsatt virksomhet.

3.4. Utslipp til luft

Bedriftens målinger viser lave konsentrasjoner av støv, og dette representerer liten forurensningsmessig fare. Bedriften har søkt om tillatelse til utslipp av 15 mg/Nm^3 , men Miljødirektoratet mener dette er en for lempelig grense i forhold til bedriftens faktiske utslipp. Vi setter derfor grense på 5 mg/Nm^3 midlet over en time og 2 mg/Nm^3 som årsmiddel ettersom vi mener dette kan forventes med dagens renseteknologi.

På tross av at utslippene er små, mener vi det er grunn til å undersøke om utslippet til luft inneholder metaller som er oppført på den nasjonale prioritetslista. Vi stiller derfor krav om at bedriften innen 1. mai 2017 skal gjennomføre en karakterisering av støvutslippet, det vil si støvet i utslipp etter posefilter, der det som et minimum skal gjøres målinger av innhold metaller på prioritetslista, samt andre metaller det kan forventes at utslippet inneholder.

Bedriftens bruk av bindemiddel kan medføre noe lukt i nærmiljøet. Kjemikaliene er klassifisert som etsende, og er derfor primært et eventuelt problem for arbeidsmiljøet. Bedriften opplyser at det ikke har forekommet klager fra naboer om lukt.

3.5. Utslipp til vann

Bedriften opplyser at utslippet av kjølevann fra prosessen er ufarlig. Dette er dokumentert med målinger av en rekke metaller.

Miljødirektoratet er imidlertid ikke enig i at vann som har vært i direkte kontakt med metallet er kjølevann i tradisjonell forstand. Vi vil derfor behandle dette som et utslipp til vann.

Resultatene av en analyse av dette vannet viser at bedriften har utslipp av små mengder kadmium, krom og bly, som er nasjonalt prioriterte stoffer. Basert på en årlig vannmengde på 500 liter, tilsvarer resultatene et årlig utslipp på under 1 mg for prioriterte metaller. Prioriterte stoffer er ikke tillatt å slippe ut med mindre det er presisert i tillatelsen. Ettersom mengdene er svært små, kan utslippet tillates så lenge det holdes på tilsvarende lave nivåer. Vi har presisert i tillatelsen punkt 3.1 at samlede utslipp av disse stoffene er tillatt i størrelsesorden under 1 g per år. Utslipp som overstiger disse forventede mengdene og som utfra en miljømessig vurdering kan ha vesentlig betydning, vil ikke være lovlige i henhold til denne tillatelsen.

Miljødirektoratet mener at én måling er for lite for å kunne si med rimelig sikkerhet at er representativ for bedriftens utslipp. Vi stiller derfor krav om at bedriften må gjøre nye målinger av utslippsvannet. Alle prioriterte metaller må inngå i målingen dersom det er teoretisk mulig at disse er i utslippet. Frist for å sende Miljødirektoratet resultatene settes til 1. mai 2017.

Miljødirektoratet kan komme til å gjøre endringer i tillatelsen, blant annet sette spesifikke grenser til utslippet, dersom det viser seg at mengdene er betydelig høyere enn først antatt.

Bedriften skal i tillegg kunne dokumentere sine utslipp og årlig rapportere dette til Miljødirektoratet. Målinger og/eller beregninger som gjøres i forbindelse med dette skal inngå i bedriftens måleprogram, se punkt 11.

3.6. Avfall

3.6.1. Støpesand (kvarssand og skallsand)

Støpesand sendes til deponi klassifisert som inert avfall. Bedriften har sendt Miljødirektoratet 25. august 2016 rapport fra analyser av dioksiner, furaner, fenoler og kreosoler i støpesanden. Analysen viser konsentrasjon av fenol i skallsanden på 9,20 mg/kg. Dette tilsvarer tilstandsklasse "moderat" i henhold til Miljødirektoratets veileder for helsebaserte tilstandsklasser. For oktaklordibenzodioksin er det målt 11,7 mg/kg som tilsvarer tilstandsklasse "god". For kvarssand er det målt konsentrasjon av fenol på 1,7 mg/kg som tilsvarer tilstandsklasse "god". Det er ellers målt lave konsentrasjoner, eller konsentrasjonene har vært under deteksjonsgrensene. Det er ikke målt utlekkingstester eller gjort analyser av innhold av metaller.

Bedriften opplyser at sanden etter levering benyttes blant annet som toppdekke på deponiet, eller iblandet vanlig jord i plantejord.

Miljødirektoratet tar opplysningene til etterretning, men mener det ikke er dokumentert overfor oss at støpesanden kan klassifiseres som inert. Vi har ikke vurdert i hvilken grad støpesanden er egnet til formålene bedriften har opplyst om. Vi stiller imidlertid krav om at håndtering av avfall skal skje i henhold til gjeldende regler, jf. avfallsforskriften. I dette inngår at avfall skal leveres til godkjent mottak. Vi forutsetter med dette at eventuell videre disponering av støpesand skjer på en miljøforsvarlig måte, i henhold til gjeldende regelverk.

3.6.2. Brukte posefiltre

Utlekkingstest på brukte posefilter viser at avfallet ikke kan deponeres på deponi for ordinært avfall, ettersom filteret inneholder for høye konsentrasjoner av krom, nikkel, molybden og fluorid. Det er imidlertid ikke gjort analyser av innhold av klorforbindelser som kan medføre utslipp av dioksiner og furaner ved forbrenning.

Miljødirektoratet setter spørsmålstegn ved hensiktsmessigheten ved å brenne avfall som sannsynligvis inneholder en stor mengde metallstøv. Vi tar imidlertid opplysningene til etterretning, og forutsetter at bedriften og avfallsmottaker sørger for at forbrenningen skjer i henhold til gjeldende forskrifter. Dette er tema som kan være aktuelle ved eventuelle tilsyn ved bedriften.

3.7. Utslippsmålinger og egenkontrollrapport

Tillatelsen punkt 11 omhandler bedriftens plikt til å gjøre representative målinger av utslippet og årlig rapportere sine utslipp til Miljødirektoratet. Kravet har ikke stått i bedriftens tidligere tillatelse.

Bedriften må utarbeide et måleprogram for å kunne kvantifisere sine utslipp til luft og vann innen 1. desember 2016 jf. punkt 11.1 og 13.2. Innen 1. mars hvert år skal bedriften rapportere data for utslipp, avfall, beredskap, o.a., via www.altinn.no, jf. tillatelsen punkt 11.4. Vær oppmerksom på at alle utslipp skal rapporteres, ikke bare stoffer som er regulert med spesifikke grenser.

Vi ber derfor bedriften om å sette seg inn i rapporteringssystemet i god tid før fristen 1. mars.

3.8. Støy

Bedriften har gjennomført en støymåling i 1999 som viser at grensene i tillatelsen overholdes. Miljødirektoratet mener denne målingen er utdatert, og stiller derfor krav om at det gjøres en ny måling og utarbeidelse av støysonekart, se tillatelsen punkt 7. Frist for innlevering av støysonekartet er 1. mai 2017.

3.9. Endring av risikoklasse

Frekhaug stål har tidligere vært klassifisert i risikoklasse 4 som medfører at bedriften i henhold til forurensningsforskriften 39-6 skal betale gebyr av laveste sats ved tilsyn. Miljødirektoratet har imidlertid vurdert plasseringen i risikoklasse, og anser dette som en for lav klassifisering. Vurderingen er basert på bedriftens utslipp til vann og potensialet for utslipp til en belastet resipient.

Bedriften er derfor plassert i risikoklasse 3.

3.10. Oppsummering og samlet vurdering

Miljødirektoratet gir virksomheten fornyet tillatelse, men skjerper inn grensen for utslipp til støv, ettersom bedriften har svært lave utslipp og dagens renseteknologi kan levere tilsvarende rensesgrad, jf. bruk av beste tilgjengelige teknikker. Ettersom bedriften har utslipp av prioriterte stoffer til vann er disse nevnt i tillatelsen. Bedriftens utslipp er generelt svært lave, og påvirker ikke naturmangfoldet i særlig grad. Utslippene er ikke i konflikt med bestemmelsene i vannforskriften.

4. Konklusjon og vedtak

Miljødirektoratet gir Frekhaug stål AS ny tillatelse til forurensning fra produksjon av inntil 1 000 tonn syrefast rustfritt stål. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsloven § 11.

5. Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Karakterisering av støvutslipp til luft etter rensing	1. mai 2017	Tillatelsen punkt 13.3
Gjennomføre måling av vann fra avkjøling av varmebehandlingsovn og sende Miljødirektoratet resultatet	1. mai 2017	Tillatelsen punkt 13.4
Utarbeide måleprogram	1. desember 2016	Tillatelsen punkt 11, jf. 13.2
Utarbeide og sende Miljødirektoratet støysonekart	1. mai 2017	Tillatelsen punkt 7, jf. 13.1
Utarbeide energiledelsessystem	1. februar 2017	Tillatelsen punkt 8

6. Gebyr

Miljødirektoratets behandling av søknader om endring av utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning. Bedriften skal betale et gebyr på kr. 21 500,- for Miljødirektoratets behandling av søknaden, jf. forskrift om begrensning av forurensning av 01.06.04 kapittel 39. Vi vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

7. Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Klima- og miljødepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Miljødirektoratet eller Klima- og miljødepartementet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Miljødirektoratet. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Miljødirektoratet også kunne gi på forespørsel.

Vi har sendt kopi av dette brev med vedlegg til berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Hilsen
Miljødirektoratet

Harald Sørby
seksjonsleder

Katrine Hauglund
rådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	Bergen
Meland kommune	Boks 79	5906	Frekhaug